

KAITSKE OMA KOGUKONDA JUHEND JUHTIDELE JA TÖÖTAJATELE

SISSEJUHATUS

Kogu Euroopas on pühakodade ja muude religioossete asutuste vastu suunatud rünnakud sagenenud. Seetõttu on selge vajadus:

- a) jälgida ja registreerida selliseid sündmusi ning
- b) võimaldada kohalikel juhtidel sellisteks sündmusteks valmis olla ja nendega toime tulla, kui need juhtuvad.

Terrorirünnakutel on olnud suur mõju nii kogukondade juhtidele kui ka liikmetele.

Pühakojad peaksid olema rahu, tarkuse ja vaimsuse kohad. Enamik selliseid hooneid on ehitatud arvestamata võimaliku pahatahtliku tegevusega ja kindlasti mitte terrorirünnakuga. Seepärast nimetavad ju-lgeolekuasjatundjad pühakodasid nn kergeteks sihtmärkideks, kuna need on vähe või pole üldse kaitstud.

Samuti on kurjategijad aru saanud, et need paigad on hea võimalus vihategusid toime panna.

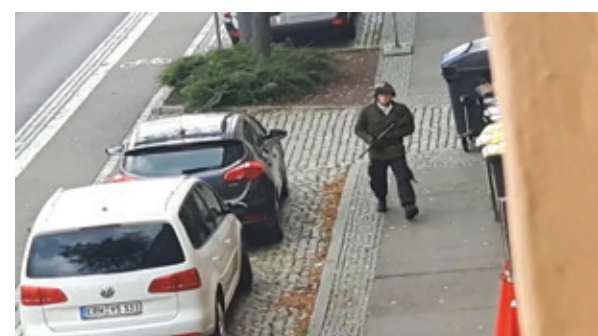
Sünagoogides, mošeedes, kirikutes ja templites on toimunud terrorirünnakud, rüvetamine, vandalism ja muud kuriteod.

Juhendi „Kaitske oma kogukonda“ eesmärk on anda kogukonnajuhtidele ja pühakodade töötajatele vahendeid, mis aitavad tõsta nende turvateadlikkust ja kaitsetaset ning suurendada vastupanuvõimet.

SASCE projekt ning Euroopa Komisjoni rände ja siseasjade peadirektoraadi terrorismivastane üksus aitavad teil oma kogukonda tugevamaks muuta, võttes vajalikud meetmed, kaasates tõhusalt usklikke ja arendades koostööd kohalike ametiasutustega.

Käesolev brošüür põhineb 2021. aasta mais Euroopa Komisjoni direktoraadi D poolt avaldatud ELi kiirjuhendil „Pühakodade õiguskaitse ja turvalisus“.

Seepärast soovime eriti tänada Laurent Muscheli ja Radoslaw Olszewskit koostöö ja juhendamise eest.

Oma kogukonna kaitsmiseks peate teadma, millised potentsiaalsed ohud võivad mõjutada teie organi-
satsiooni ja usukogukonna liikmeid.

Seetõttu on ülitähtis välja selgitada kõik võimalikud riskid, et neid ennetada või maandada. SASCE soov-
itab teil teha järgmist.

- Hoidke ühendust oma kohalike ametiasutustega (õiguskaitseasutustega), et saada teavet
ohtude kohta oma riigile, linnale ja kogukonnale.
- Täitke allolev lihtne riskihindamise vorm.

See juhtumite loetelu ei ole täielik, lisage kõik asjakohased liigid

LIIK	Tõenäosus 1 kuni 5	Tõsidus 1 kuni 5	Võetud meetmed
Väärkohtlemine veebis/sotsiaalmeedias			
Solvamine/ahistamine			
Vandalism/grafiti			
Rüvetamine			
Vargus			
Süütamine			
Inimrööv			
Vägivaldne rünnak			
Pussitamine			
Pantvangi võtmine			
Sõidukiga rammimine			
Tulistaja			
Lõhkeaine/pomm			
.....			

FÜÜSILISED JA TEHNILISED VAHENDID

Pühakodades saab ilma nende pühadust rikkumata kasutada teatavaid meetmed, mis võivad heidutada
või takistada potentsiaalseid ründajaid, kes tegutsevad ilma erilise ettevalmistuseta ja kes võivad teie
palvekoha sihtmärgiks valida üksnes juhuslikult.

Põhilised füüsilised ja tehnilised vahendid, mille oma hoonesse või selle ümbrusse paigaldate, peaksid
olema kooskõlas teie riskihindamise tulemustega.

Tugev ukسلukk

Paigaldage oma hoonele tugev ukسلukk.
Tänu tugevale ukسلukule ei õnnestunud Halle'i sünagoogi rünnanud tulistajal siseneda ja süütuid juma-
lateenistusel osalejaid tappa.

Turvakaamerad

Paigaldage oma hoonesse turvakaamerad, et jälgida ja tuvastada hoone ümbruses kahtlast tegevust,
näiteks kahtlast käitumist või kahtlasi autosid ja esemeid.

Häiresüsteem

Sissemurdmisvastane häiresüsteem takistab kurjategijat sisse murdmast ajal, kui teie asutus on suletud.
Tulekahju avastamis- ja häiresüsteem vähendab ettekavatsemata tulekahjude ja süütamise ohtu. Nendel
kahel süsteemil peaks olema ühendus õiguskaitseasutusega

Täiendavad heidutusvahendid

Paigaldage silte, fiktiivseid turvakaamerasid ja võtke muid meetmeid, mis võivad jätta mulje tugevast
turvalisuse tasemest ja kurjategijaid heidutada.

ELEMENTAARSED TURVATOIMINGUD

- Määrake turvahaldur(id)
- Hoidke oma hoone ukseid lukus
- Pidage nõu õiguskaitseasutustega ja koostage hädaolukordade protokoll
- Teatage mis tahes kahtlasest tegevusest
 - oma kolleegidele/töötajatele
 - õiguskaitseasutustele
- Hädaolukorras järgige eelnevalt kindlaks määratud protokolle ja andke inimestele vajalikud juhised
- Kui hädaolukord toob kaasa kriisi, suunake tegevusse oma kriisimeeskond

TURVATEADLIKKUS

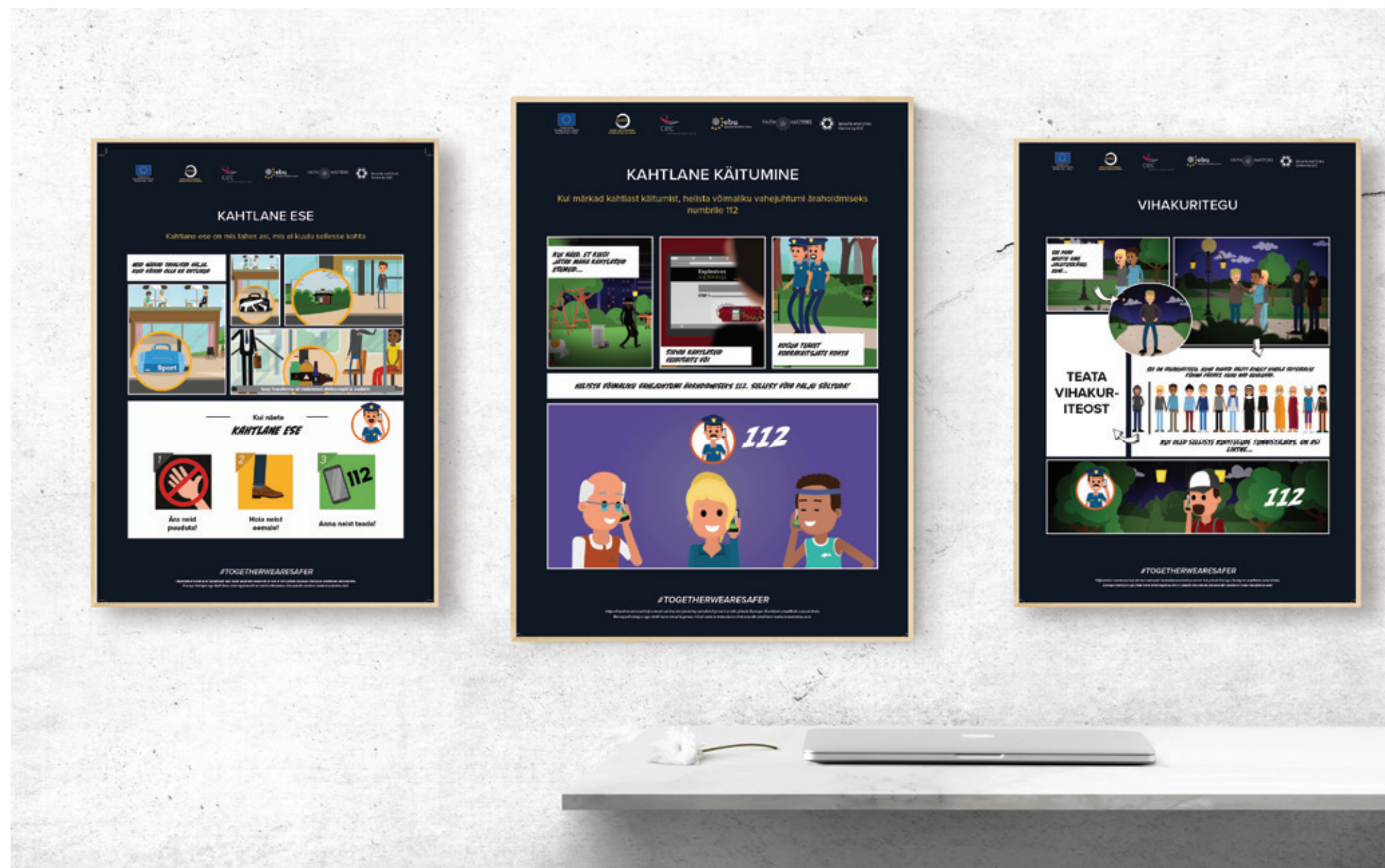
Ehkki ametiasutused teevad suuri jõupingutusi, et vähendada riske ja kõrvaldada võimalikud ohud, aitab turvalisust suurendada eelkõige ikkagi usklke teadlikkus ja kohane käitumine võimalike ohtude ärahoidmiseks.

Kui oleme teadlikud ja valmis, saame oma rahuliku eluga edasi minna vabalt ja kartmata.

Meie turvateadlikkuse programm #TOGETHERWEARESAFER pakub sel teemal lihtsat ja põhjalikku koolitust igas vanuses inimestele üle kogu Euroopa.

Rakendades neid lihtsaid tavašid, suurendate turvalisust ja vastupanuvõimet nii oma pühakojas kui ka väljaspool seda.

Seepärast kutsume teid jagama neid näpunäiteid kõigi oma kogukonnaliikmete hulgas. 10 video ja plakatite allalaadimiseks külastage meie veebisaiti www.sasce.eu

RISKI LEEVENDAMINE

Riskide aktsepteerimine kuulub riskijuhtimisprotsessi juurde ja on mis tahes turvaprotsesside oluline osa. Pühakojad pole erand.

Seetõttu peaks pühakodades piisavate turvameetmete kavandamine ja rakendamine põhinema riskihindamisel.

Oma riskihindamise ja ennetusmeetmete põhjal tehke kindlaks lisameetmed, mis on vajalikud riski leevendamiseks.

LIIK	Tõenäosus 1 kuni 5	Tõsidus 1 kuni 5	Võetud meetmed	Vajalikud meetmed
Väärkohtlemine veebis/sotsiaal-meedias				
Solvamine/ahistamine				
Vandalism/grafiti				
Rüvetamine				
Vargus				
Süütamine				
Inimrööv				
Vägivaldne rünnak				
Pussitamine				
Pantvangi võtmine				
Sõidukiga rammimine				
Tulistaja				
Lõhkeaine/pomm				
.....				

Riskihindamine ja riskide leevendamine tuleks regulaarselt üle vaadata, et tagada rakendatavate meetmete asjakohasus.

KOOSTÖÖ ÕIGUSKAITSEASUTUSTEGA

Soovitame teil pöörduda oma kohalike ametiasutuste poole ning luua koostööaldis ja usalduslik suhe. Nagu varem öeldud, on oluline, et õiguskaitseasutused teavitaksid teid teie riiki, linna ja kogukonda ähvardava ohu tasemest ja olemusest.

Soovitame teavitada õiguskaitseasutusi oma riskihinnangust ja kõigist meetmetest, mida olete oma kogukonna kaitse optimeerimiseks võtnud.

Et hõlbustada õiguskaitseasutustega suhtlemist ja anda nende tegevuse jaoks vajalikku teavet, jagage palun oma kontaktisikutega SASCE „Praktilist õiguskaitse käsiraamatut“.

Lisateabe saamiseks külastage meie SASCE veebisaiti www.sasce.eu

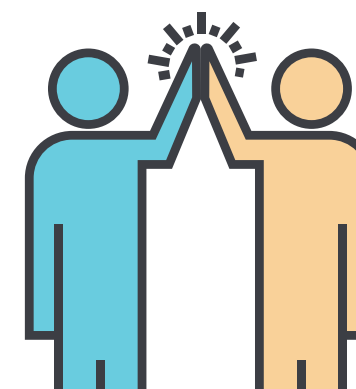
KRIISIMEESKONNA KAKS PEAMIST EESMÄRKI

Esmatähtis on teie usukogukonna liikmete ja töötajate turvalisus. Pakkuge neile vajalikku tuge.

Kui nende turvalisus on tagatud, võtke piisavad meetmed, et teie kogukond saaks jätkata tavapärast tegevust. See suurendab teie usukogukonna liikmete vastupanuvõimet ja muudab kogukonna tervikuna tugevamaks.

Päästke elu

Tagasi rutiini juurde

KRIISIMEESKONNA LIIKMETE ROLLID

Vaatamata meie jõupingutustele võib juhtuda midagi sellist, mis viib kriisilukorrani.

KRIISI TUNNUSED

- **Olulised varad on ohus**
inimesed, keskkond, majandus
- **Reageerimiseks on vähe aega**
kriisi alguses on kättesaadav ainult osaline ja kontrollimata teave
- **Sündmust iseloomustab märkimisväärne ebakindlus**
tavapärased igapäevaprotsessid on kavandatud vahejuhtumite, mitte kriisidega toimetulekuks
- **Sündmuse kulgu ei saa piirata ega muuta ilma erakorraliste meetmeteta**
mida kauem me reageerimisega viivitame, seda ulatuslikumad on tagajärjed

Kriisi mõju leevendamiseks peate suunama tegevusse oma kriisimeeskonna.

KOOSTÖÖ AMETIASUTUSTEGA

Ettevalmistusetapp ► võtke ühendust kohalike ametiasutustega:

- omavalitsus
- riiklik või kohalik kriisikeskus
- õiguskaitseasutused
- tuletõrje
- kiirabi

Looge usalduslik koostöö ja kutsuge nad oma ettevalmistavatele õppustele.

Kriisiohjamise kohta lisateabe saamiseks vaadake videot meie veebisaidil **www.sasce.eu**

SASCE PROJEKTIST

SASCE on Euroopa Komisjoni rahastatav mitmetasandiline projekt turvalisuse suurendamiseks püha-kodades ja nende ümbruses, samuti kristlaste, budistide, moslemi ja juudi kogukondades ning nende vahel. Projekt tugineb komisjoni soovitatud avalike kohtade kaitset käsitlevatele headele tavadele, aga ka hästi organiseeritud kogukondade ja julgeolekurühmade teadmistele ja asjatundlikkusele.

Neli partnerorganisatsiooni pakuvad kasulikku sisu kogukondade juhtidele, liikmetele ja töötajatele (põhivahendid turvalisuse tagamiseks, turvateadlikkus, kriisiohjamine). Edasi luuakse võrgustik selle sisu kasutamise koordineerimiseks ning seejärel levitatakse seda koolituste, kogukondades ja nende ümbruses toimuvate infotundide ning kogu Euroopas korraldatavate ulatuslikumate teavituskampaaniate kaudu.

Samuti on projekti eesmärk suurendada kodanikuühiskonna ja riigiasutuste vahelist usaldust ja koostööd, edendades ametlikke suhtluskanaleid kogukonnajuhtide ja riiklike õiguskaitseasutuste vahel.

Loodame, et sellest saab alguse usunditevaheline pikaajaline julgeolekualane koostöö, millel on väga positiivne mõju meie kogukondadele nii ELi liikmesriikides kui ka mujal.

LISA: TURVALISUSE KONTROLLNIMEKIRI

NR	KÜSIMUS – MUREKOHT	Rajatise staatus	Võetud meetmed	
			OK	N.OK
1	Mis on meie juurdepääsukontrolli meetmed? Kas peamised sissepääsud on täielikult avatud? Kas juurdepääs pühakotta antakse pärast sisse pääseda soovijate visuaalset kontrollimist?		☐	☐
2	Kas peauks või sissepääs on lukustatav ja kas see on piisavalt tugev sissemurdmiskatsete vältimiseks? Milliseid toiminguid saaks teha ukse tugevdamiseks?		☐	☐
3	Kas pühakojal on olemas külgmised või tagumised sissepääsud? Kas neid saab avada seest või väljast ja kas need võimaldavad ootamatut juurdepääsu pühakojale?		☐	☐
4	Kui ukse juures tekib ohtlik olukord, siis kas juhul, kui hädaolukord juhtub väljaspool ust, on võimalik see kiiresti sulgeda ja lukustada, et juurdepääs tõkestada ja usukogukonna liikmeid kaitsta?		☐	☐
5	Kas teie pühakoja juures on parkla? ? Kas seal on juurdepääsukontroll või on parkla täiesti avalik? Kas parklat oleks võimalik ära kasutada pommirünnakuks?		☐	☐
6	Kas usklikud kogunevad enne või pärast jumalateenistust pühakoja ette? Kas kogunemiskohad oleksid võimaliku rammimisrünnaku vm ohtude korral haavatavad?		☐	☐
7	Kui pühakoja töötaja või usujuht märkab, et mõni isik või rühm käitub pühakojas kahtlaselt, siis mida saab töötajate hoiatamiseks ette võtta?		☐	☐
8	Kas turvakaameraga saab jälgida piisavalt palju kohti, et tuvastada võimalik kahtlane käitumine pühakojas või selle vahetus ümbruses? Kas turvakaamera pilti jälgitakse pidevalt? Kas on olemas juurdepääsukontrolli süsteem, mis on turvakaamera jälgimisega seotud? Kas turvakaameraga jälgimine aitaks teil reageerida ja oma hoonet kaitsta?		☐	☐

NR	KÜSIMUS – MUREKOHT	Rajatise staatus	Võetud meetmed	
			OK	N.OK
9	Kas on olemas valvesüsteem, millel on vaikne hoiatusvõimalus? Kas vaikse hoiatusega valvesüsteemil on ühendus politsei või turvateenuse pakkujaga? Kas olete katsetanud valvesüsteemi toimimist? Kui pikk on hoiatustele reageerimise aeg?		☐	☐
10	Kas pühakoja ees on silte, mis annavad teavet hoones kasutatavate turvameetmete kohta?		☐	☐
11	Pahatahtlik jälgimine – vaadake üle, kas teie hoone on üksikasjalikult näha internetis ja kaartidel (nt. Google Streetview, reaajas veebikaamerad – windy.com)		☐	☐
12	Kas turvakaamera on ühendatud era- või avaliku asutuse järelevalvesüsteemiga?		☐	☐
13	Kas teil on või võiksite paigaldada pühakoja juurde väikese valveputka, et tekitada mulje turvatöötajate kohalviibimisest? Kas sellest võiks teie asutuse puhul abi olla?		☐	☐
14	Kas pühakotta jäetud pakid ja esemed vaadatakse regulaarselt üle? Kas teile tuleb palju posti? Kas teie pühakoda saaks rünnata postipakkide abil (plahvatusoht)?		☐	☐
15	Kas olete varem korraldanud mis tahes tüüpi hädaolukorra õppusi, et näha, kuidas teie personal kriisilukorras tegutseb?		☐	☐
16	Kas pühakoja tegevust toetavad töötajad on kursis hädaolukorras tegutsemise juhistega ? (välja arvatud murdvarguse stsenaariumid)?		☐	☐
17	Kas olete töötajatega läbi viinud turvateadlikkust suurendavaid tegevusi?		☐	☐
18	Kas olete loonud tõhusa ja selge suhtlusviisi ametiasutustega, kes osalevad hädaolukordade lahendamisel teie pühakojas (nt politsei, kodanikukaitse, tuletõrje ja esmareageerijad) ja kas kõik töötajad on vastavatest suhtlusviisidest teadlikud?		☐	☐

NR	KÜSIMUS – MUREKOHT	Rajatise staatus	Võetud meetmed	
			OK	N.OK
19	Kas COVID-19 leviku piiramise meetmed, nagu sotsiaalse distantsi hoidmine, on teie arvates tekitanud võimalikke turvanõrkuseid? Kas teie pühakoja juures õues varitseb usklikke suurem oht (näiteks sõidukiga rammimine või rünnak tulirelvadega)?		☐	☐
20	Kas olete loonud toimiva suhtluse pühakodade turvalisuse eest vastutavate ametiasutustega, kellelt saaksite turvateavet ja muud asjakohast riskiteavet?		☐	☐
21	Kas turvameetmete tase on teie hoones samasugune teatud hooajaliste sündmuste ajal (hanuka, ramadaan, jõulud jne), kui oht võib olla suurem?		☐	☐
22	Kas kasutate usklikke teavitamiseks religioossete tegevuste üksikasjadest ühismeediaplatvorme? Kui jah, kas kaaluksite tulevikus elementaarset turvalisust puudutava teabe lisamist sellistesse sõnumitesse, et suurendada teadlikkust turvaküsimustest ilma usukogukonna liikmete seas muret tekitamata?		☐	☐
23	Kas võtate meetmeid usujuhtide (preester, rabi, imaam) kaitsmiseks, et takistada nende sihiku-levõtmist? Kas nende igapäevaseid tegemisi ja liikumisi saaks veidi varieerida, et need ei oleks ette ennustatavad?		☐	☐
24	Kas olete loonud toimiva suhtluse pühakodade turvalisuse eest vastutavate ametiasutustega, kellelt saaksite turvateavet ja muud asjakohast riskiteavet?		☐	☐
25	Kas evakuatsiooniteed on selged ja takistusteta, et hõlbustada hädaolukorras evakueerimist? Kas töötajad on evakuatsiooniprotseduuridest teadlikud?		☐	☐

Allikas: pühakodade kaitset käsitlev ELi lühijuhend „Quick Guide to support the protection of Places of Worship“, mai 2021, Euroopa Komisjoni siseasjade peadirektoraadi terrorismivastane üksus D2

